

МАКЕДОНСКА РЕВИЈА
ЗА КАЗНЕНО ПРАВО И КРИМИНОЛОГИЈА
БР. 2-2007

д-р Лазар Нанев*

Спојување и раздвојување на постапката како претпоставки за успешно раководење со постапката

Спојувањето и раздвојувањето на постапката е една од суштинските претпоставки не само за одредување на стварната и месната надлежност, но и за надлежноста која настанува поради меѓусебната поврзаност на кривичните дела (конекситет).

Како судија особено ме радува што спојувањето и раздвојувањето на кривичната постапка има едно суштинско занчење кое би го карактеризирал како умешност за „раководење-менаџирање со постапката“, особено во сложените кривични предмети каде се појавуваат голем број на сторители на кривични дела, со повеќе сторени кривични дела.

Судењето во разумен рок е еден од основните принципи на кој се темели судскиот систем во РМ, а ажурноста на постапките многу често зависи токму од успешното раководење на судијата со кривичниот предмет, од имплементацијата на одредби кои ги пропишува ЗКП, од неговата енергичност и способност во текот на постапката да се справи со сите предлози и ситуации кои се наметнуваат од страна на обвинетите и нивните бранители.

Не секогаш го прифаќам објективниот став дека Законот за кривична постапка е кочница за ажурноста, за неефикасното постапување, за одолговлекување на постапките, напротив субјективниот фактор е основата за ефикасно постапување од кој се очекува позитивна рефлексивна и нова концепција на постапување, изразена преку умеење понудените законски решенија правовремено да се имплементираат со што ефектите веднаш би се согледале.

---

* судија, Претседател на Основен Суд Кавадарци

Бидејќи во судската пракса имав можност да ги применувам овие одредби, повеќе од очигледно е дека законодавецот со дефинирањето на одредбите за спојување и раздвојување на постапката се раководел од практични причини на целесообразност заради брзо, ажурно, ефикасно и економично постапување по предметите.

Можеби, на прв поглед, спојувањето и раздвојувањето на постапката изгледа како несудски теоретски проблем, но во судската практика кога случаите на сложени предмети со голем број на сторители секојдневно расте, и одолговлекувањето на постапката преку отсуство на еден од обвинетите го прави судот да биде неефикасен и неажурен, овој проблем станува круцијален и само ја покажува моќта и умешноста на судијата да го применува овој институт.

Честопати како судија сум размислувал за филозофијата на обвинетите и нивните бранители и нивните негативни креации и перцепции кои ги создаваат за да ја одолговлекуваат постапката. На пр. да замислеме претпоставена ситуација во еден кривичен предмет во кој се води постапка против 10 обвинети со исто толку бранители, каде што според сопственото убедување и филозофија на размислување дека со одолговлекување на постапката можат да постигнат за нив очекувани ефекти (застарување на предметот, промена од одредени состојби во општественото живеење кој ним им погодуваат и т.н.) меѓусебно се договараат на секој главен претрес да отсуствува по еден обвинет од непознати причини, па потоа секој по ред повторно да бара одлагање поради болест и т.н.

Меѓутоа, колку и да се импозантни таквите негативни креации на обвинетите заради заштита на сопствените интереси во кривичната постапка, сметам дека токму спојувањето и раздвојувањето на постапката дава можност негативните креации на обвинетите од страна на судијата да се трансформираат во ефикасен и функционален судски систем.

Основ за спојување на постапката претставува врската која постои помеѓу обвинетиот и кривичните дела што тој ги извршил (субјективен конекситет).

Субјективниот конекситет постои кога едно лице е обвинето за повеќе кривични дела (член 29 став 1 од ЗКП), што значи дека врската помеѓу кривичните дела за спојување на постапката се воспоставува преку личноста на обвинетиот.

Меѓутоа, таква врска ќе постои и ако во извршувањето на едно кривично дело учествуваат повеќе лица, било како соизвршители или како соучесници (објективен конекситет член 29 став 3 и 4 од ЗКП).

Во рамките на објективниот конекситет се поместени и случаите кога повеќе сторители засебно извршиле повеќе самостојни кривични дела, ако меѓу нив постои таква објективна поврзаност според која едното од сите дела и едно од лицата се јавуваат како основни и како претпоставка за друго или други кривични дела, сторени од друго или други лица.

При субјективниот конекситет постапката се спојува на начин што предметите за кривичните дела од полесен вид се приклучваат кон најтешките, според кој се определува стварната и месната надлежност на судот.

Кај објективниот конекситет, надлежноста се определува и единствена постапка се води кај судот што е надлежен за извршителот односно кај судот што прв ја започнал постапката за еден од соучесниците.

Прашањето за стварната надлежност кај објективниот конекситет не се поставува во случај на соизвршителството. Сите обвинети одговараат во исто својство и за исто дело, и затоа е надлежен исти суд. Месната надлежност може да биде различна (на пр. местото на извршување е непознато, а соизвршителите имаат непознато место на прибивањето, односно местата на нивно фаќање и пријавување се различни) и тука месно надлежен е судот кој прв ја започнал постапката. За останатите случаи на објективен конекситет стварната надлежност се определува според извршителот.

Со оваа е изедначена и една друга состојба на спојување и водење на постапката пред исти суд, а тоа е во случај на тужба и против тужба помеѓу обвинетиот и оштетениот (чл. 48 ст. 2 од ЗКП).

Постојат и случаи на мешовит конекситет кога повеќе лица учествуваат во извршување на повеќе кривични дела, со оглед на фактот дека секое кривично дело претставува самостојна појава, при што од теоретски аспект се поставува прашањето дали треба да постојат толку постапки колку што има кривични дела, односно сторители, или сите кривични дела и сторители треба да бидат опфатени со единствена кривична постапка.

Прашањето се сведува на тоа дали поврзаноста на кривичните дела треба да има за последица спојување и раздвојување на кривичната постапка, а со тоа и донесување на една пресуда или пак на повеќе пресуди.

Согласно одредбите од Законот за кривична постапка, по правило се спроведува единствена постапка и ќе се донесе една пресуда (член 29 став 5 од ЗКП).

Според одредбите од ЗКП судот може да донесе одлука спојувањето на постапката да не се врши, односно споените постапки да се раздвојат.

Во случај на мешовит конекситет единствена постапка е можна да се води под услов да постои предлог на јавниот обвинител. Решението за спојување кај мешовитиот конекситет го донесува судот на предлог на јавниот обвинител. При ваква ситуација постои можност да се спроведе единствена постапка и да се донесе една пресуда и кога некој од обвинетите самостојно извршил кривично

дело, но само доколку кај заедничките дела постои меѓусебна врска и ако постојат исти докази, Што значи дека водењето на единствената постапка треба да биде целесообразна (член 29 став 6 од ЗКП). При спојувањето треба да се има во предвид дека непотребното спојување на кривични дела во една постапка честопати е Штетно на самата постапка и неминовно доведува до нејзино одолговлекување, Што честопати е во интерес на обвинетите, а и честопати се доставуваат такви предлози, кои Што од друга страна го прават судот да биде неефикасен, уште помалку ажурен. што се однесува пак до доказите тие не мора да бидат потполно исти. Доволно е да постои извесен број на исти докази и покрај тоа Што постои различност на другите докази.

Во чл.29 ст.2 од Законот за кривична постапка, се зборува за случај кога оштетниот истовремено сторил кривично дело спрема обвинетиот. Барањето за истовременост имплицира постоење на взаемна врска помеѓу овие кривични дела дека едното било повод за другото, реакција на претходно стореното. Спојувањето на постапката е корисно поради тесните взаемни врски, заедничкиот доказен материјал, потребата да значењето на делото и оцената на личноста на обвинетиот да се оценува од страна на ист судија и да се избегне различното третирање на овие случаи кои тешко би можело да се оправда, потребата на проверување на постоење на нужна одбрана и т.н..

Еден посебен вид на ваквото спојување на взаемно сторени кривични дела, кои не предвидува промена на надлежноста, предвидена е со одредбите кои Што се однесуваат ако е подигната приватна тужба за кривично дело Навреда, каде Што обвинетиот може до завршетокот на главниот претрес и после истекот на законскиот рок за подигање на приватна тужба да подигне приватна тужба против тужителот, кој Што му ја возвратил навредата, при Што во тој случај судот донесува единствена пресуда, односно спојувањето на постапката е задолжително (член 48 став 2 од ЗКП). Не се бара едновременост на извршувањето на делото, туку тоа произлегува од самата природа на работата.

За примена на одредбите за спроведување на единствена постапка услов е да судот биде известен за сите постапки кои се водат против одредено лице. Судот тие сознанија ги добива од изјавите на странките, од евиденциите на јавниот обвинител или од евиденциите на судот при формирање на списите по поедини предмети кога по одредбите на постапката треба да се извршат проверки, дали против исто лице веќе се води некоја друга постапка, но ако постапката се води во суд или јавно обвинителство на друго подрачје, тоа неможно секогаш да се знае. Одлука за спојување на кривична постапка донесува судот кој е надлежен за спроведување на единствена постапка. Против реШението за спојување на кривична постапка, односно реШението со кое се одбива предлогот за спојување на постапката не е дозволена (чл.29 ст.8 од ЗКП).

Спојувањето на постапката, се оправдува со тоа Што, на тој начин се овозможува :

- ✓ поголема ефикасност, како на претходната постапка, така и на постапката пред судот, затоа што со спојувањето сите релевантни факти поцелосно и правилно би се утврдиле и на тој начин во контрадикторната постапка ќе се одстранат сите противречности бидејќи се присутни сите обвинети, а се изведуваат и сите докази.
- ✓ поголема економичност и брзина на постапката, поради концентрацијата на сите доказни средства во еден предмет и централизираното спроведување на процесните дејствија, како и
- ✓ исклучувањето на евентуалната можност од донесување противречни одлуки, на пример сторителот на кривичното дело да биде ослободен од обвинението, а неговите соучесници да бидат огласени за виновни.

Спојувањето во една постапка заради изрекување на единствена пресуда е можно до завршување на главниот претрес во прв степен. Ако јавниот обвинител во обвинението опфати повеќе лица за повеќе кривични дела и уште од почетокот е поведена единствена постапка, судот нема потреба да донесува решение за спојување на постапката. Меѓутоа судот е овластен да ја раздвои постапката ако за тоа се исполнети законските услови. Формално решение за спојување на постапката се донесува за оние работи кога постапката дотогаш била водена одвоено или пак барањето за покренување на постапка било поднесено при различни судови. Спојувањето во единствена постапка се наметнува за сите споени кривични предмети од единствената процесна форма, која важи за судот пред кој се води единствена постапка и за кривични дела за кои инаку важи скратената постапка ако се споени во единствена постапка со кривични дела за кои важи редовна постапка, пред подигнување на обвинението, но обвинетиот поради тоа не може да биде доведен во потешка положба од онаа во која би бил кога постапката би се водела по скратена постапка.

Во жалбена постапка не може да се врши спојување на предметите по кои е водена одвоена првостепена постапка и одвоено донесена првостепена пресуда.

Ако малолетно лице учествувало во извршувањето на кривичното дело заедно со полнолетникот, овие две постапки може да се спојат само по исклучок и тоа ако постојат условите од чл.442 ст.2 од ЗКП (постапката спрема малолетникот може да се спои со постапката против полнолетното лице и да се спроведе според општите одредби на овој закон само ако спојувањето на постапката е неопходно за сестрано разјаснување на работите). Решение за тоа донесува Советот за малолетници на надлежниот суд по образложен предлог од јавниот обвинител. Против ова решение не е дозволена жалба.

Во единствена постапка можат да се спојат само кривични дела, додека спојувањето на прекршоците со кривични дела не е можно. За спојување на постапката секогаш одлучува судот кој е надлежен за спроведување на единствена постапка по своја иницијатива или на предлог на странките, т.е. предлог на јавниот обвинител не е потребен освен во случаевите од чл.29 ст.6 од ЗКП.

За спојувањето одлучува советот надвор од главниот претрес или советот на главниот претрес спрема фазата или моменталната состојба на постапката во кое реШението се донесува. Против реШението за спојување или раздвојување на постапката или реШението со кое се одбива предлогот за спојување или раздвојување, не е дозволена жалба.

Единствената постапка не исклучува постоење на повеќе тужители и повеќе обвинителни акти, напротив постоењето на повеќе тужители по некогаШ е неминовно бидејќи во единствената постапка можат да се спојат кривични дела за кои се гони по службена должност (оние за кои гони јавниот обвинител и оштетениот како тужител) и оние за кои се гони по приватна тужба.

Законот за кривична постапка во членот 29 став 5 предвидува да во случаите од ставовите 1,2,3,и 4 на овој член по правило, ќе се спроведе единствена постапка и ќе се донесе една пресуда, што подразбира дека не е повредена одредбата од член 29 став 5 од ЗКП, кога судот не одлучил за спојување на постапките што се водат против ист обвинет пред различни судови, затоа што такво спојување според законот не е задолжително.

Второто суштествено прашање на овој проблем е раздвојувањето на постапката, што значи дека се говори за раздвојување на постапката, која што не била споена или пак на веќе еднаш споена постапка, заради тоа што спојувањето на постапката, односно отстапувањето од веќе спроведените правила се оправдува од постоење на важни причини или од причини на целесообразност. Согласно чл.30 ст.1 од ЗКП, судот може од важни причини или од причини на целесообразност до завршувањето на главниот претрес да одлучи постапката за одделни кривични дела или против одделни обвинети да се раздвои и посебно да се доврши или да му се предаде на друг надлежен суд.

Постапката за одделни кривични дела или против одделни обвинети може да се раздвои од почетокот на постапката, па се до завршувањето на главниот претрес, што значи и кога главниот претрес повторно е отворен, затоа што во таков случај главниот претрес продолжува заради дополнување на постапката или разјаснување на одделни прашања, а особено е значајно што еднаш споената постапка може повторно да се раздвои. Таквата можност овозможува на судијата успешно да „менаџира-раководи,, со постапката заради брзо и ефикасно ажурирање на предметот.

Под важни причини или од причини на целесообразност се подразбираат пред се причини од значење за брзината, ефикасноста и економичноста на постапката. Овие важни причини или причини на целесообразност, судот посебно ќе ги анализира или утврди доколку постапката трае долго да би се утврдило постоење на некое помалку значајно дело или поради учество на некои од обвинетите во постапката кој е во бегство или е болен, ако се покаже дека резултатите кои што сакале да се постигнат со спојување на постапката, неможе да се постигнат или ако неможноста од доставување на покана на еден од обвинетите или неможноста на обезбедување на еден од обвинетите поради болест, бегство, одсуство или други причини на главниот претрес, го спречува

текот на постапката спрема останатите обвинети, кои што можеби се и во притвдор и т.н..

Од досегашната судска пракса во Република Македонија може да се констатира дека во посложените кривични предмети, со поголем број на обвинети, честопати се злоупотребуваат правата од обвинетите во постапката со цел одолговлекување на постапката, со недоаѓање на еден од обвинетите или фиктивно поднесување до судот докази-потврди за болест од еден на обвинетите, за неоправдани одсуства, кои што многу често доведуваат до одолговлекување на постапката, честопати на штета на останатите обвинети, но многу често и со неприменување или селективна примена на овие одредби од ЗКП од страна на судовите.

Раздвојувањето на постапката подразбира и донесување на одлука, односно одлучување за понатамошниот тек на постапката по раздвоените кривични дела, односно спрема поедини обвинети.

Раздвојувањето може да има облик на раздвојување на поедини кривични дела или обвинети од единствената постапка или целосно раздвојување на постапката по сите споени кривични дела. Постапката по раздвоените кривични дела може да продолжи пред истиот надлежен суд по конектитет, бидејќи и на таков начин може да се одстранат пречките за текот на постапката по главната група на кривични дела.

Раздвоеното кривично дело може да биде отстапено на судење и на судот кој е надлежен по општите одредби за надлежност. Раздвојувањето на постапката е можно и после правосилноста на обвинението, па и на самиот главен претрес, се до неговото завршување, иако после тој момент неможе да се менува месната надлежност ни по предлог на странките, ни по службена должност.

Судот може да ја раздвои постапката по сопствена иницијатива или по предлог од странките.

Согласно чл.30 ст.2 од ЗКП, решението за раздвојување на постапката го донесува надлежниот суд по сослушување на јавниот обвинител кога кривичната постапка се води по негово барање. Судот може да изврши раздвојување без оглед на тоа по кој предлог се гони за кривичното дело. Јавниот обвинител ќе се сослуша за раздвојување на постапката ако предлогот за раздвојувањето не го ставил тој, а е во прашање за кривично дело што се гони по негово барање. Оштетениот како тужител и приватниот тужител не се сослушуваат во постапката, односно тие немаат можност да се произнесат по однос на раздвојувањето на постапката. Од цитираната одредба од ЗКП произлегува дека за раздвојување на постапката не е потребен предлог од јавниот обвинител, како што е потребно за нејзианото спојување, туку јавниот обвинител само се сослушува заради изјаснување по однос на основните прашања за раздвојување на постапката. Врз основа на чл.30 ст.2 од ЗКП е пропишано дека пред донесување на одлуката од страна на судот, јавниот обвинител се сослушува само кога кривичната постапка се води по негово барање, а и не во секој друг случај кога постапката се

води по кривично дело за кое се гони по службена должност, (без оглед на тоа дали гони јавниот обвинител или оштетениот како тужител).

Сметам дека ова решение не е добро бидејќи во голем број на ситуации не се работи за гонење на кривичното дело, туку за решавање на едно суштинско прашање од јавен интерес за кое што јавниот обвинител мора да се интересира и да покажува особен интерес и тогаш кога тој не гони за конкретно кривично дело, при што треба да се напомене и додаде дека откажувањето од кривично гонење на јавниот обвинител за одредено кривично дело, не треба да значи и напуштање на секако негово интересирање за понатамошната постапка по тоа кривично дело. Против решението со кое е определено раздвојување на постапката или со кое е одбиен предлогот за раздвојување на постапката, не е дозволена посебна жалба.

Од причини на целесообразност навистина е корисно постапките во сите случаи, кога се исполнети предусловите да бидат раздвоени посебно од аспект на брзина, ефикасност и економичност на постапката, токму тоа е и суштината на оваа одредба од ЗКП, со кое што на судиите им е дадена можност во секој момент кога ќе оценат дека од страна на обвинетите или бранителите се злоупотребуваат одредбите на ЗКП заради одолговлекување на постапката во вистинска смисла на зборот „да се менаџира со предметот и судијата како господар на постапката, согласно одредбите и принципите од ЗКП на брз, ефикасен и економичен начин да ја заврши постапката и да не дозволи одолговлекување на постапката на штета на некои од обвинетите и на штета на општиот јавен интерес,„

Во законот законодавецот не предвидел никаков рок, во кој што мора да биде продолжена раздвоената постапка, ниту е дефинирана некаква формална обврска во тој поглед, така што сето тоа може да биде извор на шиканирање на обвинетиот и развлекување на постапката на негова штета. Во ваков случај постапката мора да биде завршена во разумен рок.

Во приговорот против обвинителниот акт странките може да стават предлог за спојување или раздвојување на кривичната постапка, согласно чл.265 ст.21 од ЗКП. Во таков случај советот е должен да донесе одлука по добивањето на приговорот, односно во моментот кога ќе заклуче дека работата треба да дојде на главен претрес.

Спојувањето и раздвојувањето на кривичната постапка може да го спроведе по службена должност и советот што суди независно од одлучувањето против приговорот на обвинителниот акт.

Законот за кривична постапка ги регулира и прашањата кои што се однесуваат на спојување на постапката кога се води кривична постапка спрема малолетен сторител, при што ако малолетно лице учествувало во извршување на кривично дело заедно со полнолетно лице, овие две постапки може да се спојат само по исклучок ако постојат условите од чл.442 ст.2 од ЗКП. Имено, во случај на субјективен конекситет, кога некој од сторителите е малолетник, а другиот е полнолетен, постапката по правило се раздвојува и одделно се суди на полнолетниот сторител, а одвоено на малолетникот. Спојување на постапката спрема малолетникот и против полнолетното лице законот дозволува, но само по исклучок при што судската практика посветува особено внимание за ваквите

ситуации. Веројатно и поради тоа Што во законот не се определени прецизни услови за спојување на постапката спрема малолетникот и против полнолетниот сторител на кривичното дело.

Меѓутоа, судската практика дава доста прецизни одговори на сите прашања кои Што можат да се категоризираат како недоволно нормирани. Неспорно е дека спојувањето на постапката се води по општите одредби, а во однос на малолетникот дека се применуваат одредбите таксативно набројани во чл.442 ст.3 од ЗКП. Одлуката за спојување на постапката спрема малолетникот, со постапката спрема полнолетното лице, може да се донесе во фазата на обвинението, во текот на судењето и во претходната постапка. Заклучокот за можноста на спојување на постапката во фазата на претходната постапка, произлегува од самиот факт Што во споената постапка во однос на малолетникот се применуваат и одредбите кои ја уредуваат подготвителната постапка спрема малолетникот. Во таа смисла се и насоките на досегашната судска практика.

Во случај ако е извршено спојување на постапката за време на испитување на малолетникот, се исклучува јавноста секогаш кога се испитува малолетникот, а посебно на главниот претрес кога се расправа за малолетникот, и малолетникот може да се одстрани од заседанието за време на изведување одделни докази или за време на завршните зборови на странките.

Постапката спрема малолетник може да се спои со постапката со полнолетно лице и да се спроведе според општите одредби од ЗКП само ако спојувањето на постапката е неопходно за сестрано разјаснување на работите. Спојувањето на постапката е можно само ако е во прашање учество во исто кривично дело со полнолетно лице, а не и во останатите случаи предвидени со општите одредби за спојување на единствена постапка. Правило е да кога малолетникот во извршувањето на кривичното дело учествувал заедно со полнолетно лице да постапката спрема него ќе се издвои и ќе се постапи спрема одредбите кои Што се однесуваат за малолетникот. Во споените постапки не може да се применуваат према едниот обвинет, а према другиот обвинет други процесни правила, меѓутоа во споевната постапка спрема малолетник се применуваат поедини одредби наведени во ст.3 од чл.442 од ЗКП, пропишани за постапка спрема малолетници. Испитувањето во врска со личноста на малолетникот се спроведува и во случаи на спојување на постапката, согласно одредбите од постапката спрема малолетници, само Што во тој случај не ги спроведува судијата за малолетници, туку истражниот судија, при Што кога постапката е единствена спрема малолетникот се изрекуваат само овие санкции кои Што важат за малолетниците.

Ако постапката се раздвои, полнолетното обвинето лице во едната постапка ќе биде сослушано како сведок во постапката спрема малолетникот, со напомена дека во својство на сведок не е должен да одговара на поставените прашања ако е веројатно дека со тоа би се изложил себеси или свој близок роднина на тежок срам, значителна материјална штета или кривично гонење, а малолетниот обвинет ќе биде сослушан во постапката против полнолетниот исто

така во својство на сведок. Постапката е непосредна и читањето на исказите од едната во другата постапка, како и изведувањето на истите докази со читање од една во друга постапка не е дозволено.

За спојување на постапката потребно е да постои образложен предлог кој што може да биде даден само од јавниот обвинител, и во предлогот да биде содржано дека спојувањето на постапката е неопходно за сестрано разјаснување на работите. За спојување во единствена постапка треба да се одлучи уште во претходната постапка, бидејќи штетните последици можат да се јават и во претходната постапка. Спојувањето на постапката инаку е можно се до завршувањето на главниот претрес. Можно е раздвојување веќе на започната постапка ако престанат причините поради кои е извршено спојувањето се до завршување на главен претрес. Ако дојде до раздвојување на постапката, раздвоената постапка спрема малолетникот не се спроведува според општите одредби од КЗ, туку по одредбите кои важат за малолетници. Ако постапката спрема малолетникот се издвои таа ќе се води како таква до крајот иако малолетникот во меѓувреме стане полнолетен.

По укинување на пресудата во жалбената постапка, само во делот на кој се однесува за малолетникот и водење на нов главен претрес, постапката и понатаму ќе се води по општите прописи, а не спрема прописите кои важат за малолетници. За спојување на постапката е индиферентно дали обвинетиот малолетник е помлад или постар малолетник.

Раздвојувањето на постапката спрема малолетникот не се врши само заради тоа да малолетникот биде изведен и му суди совет во посебен состав (Совет за малолетници), бидејќи нема никаква пречка да судијата и судиите поротници, кои го сочинуваат Советот за малолетници, учествуваат и во првостепениот совет кој му суди на полнолетното лице, кое што со малолетното го сторил кривичното дело. Раздвојувањето се прави во прв ред повеќе заради тоа да се избегне штетноста, односно штетните последици кои што можат да произлезат од контактот кој што би настанал помеѓу малолетникот кој што е обвинет со полнолетните обвинети во текот на постапката и присуството на малолетникот при давањето на изјави во одбраната како и знесување на самата одбрана на полнолетните.

Ако некое лице сторило кривично дело како малолетник и подоцна како полнолетно лице, а постапката се поведува едновремено за сите кривични дела, во таков случај ќе се спроведе единствена постапка согласно член 29 од ЗКП, пред совет што суди за полнолетни лица. Спојувањето на постапката според оваа одредба е можна само доколку е во прашање учествување во исто кривично дело со полнолетно лице.

Резиме

Убеден сум дека инкорпорираните решенија за спојување и раздвојување на постапката во Законот за кривичната постапка доколку целосно се имплементираат можат да востановат ефикасна кривична постапка, тие имаат

далекусежно занчење зашто токму на тој начин „ магичниот круг на одолговлекување на постапката преку отсуство на еден од обвинетите,, може да се спречи доколку успешноста со раководењето на постапката биде основен приоритет на секој судија.

Клучното прашање кое постојано си го поставуваме е како да обезбедиме ефикасен и функционален судски систем, и дали одредбите кои се дефинирани во Законот за кривичната постапка тоа ни го овозможува.

Казнено правната реформа е отворен процес, што значи дека Законот за кривична постапка може да се менува и да се сообразува согласно потребите и токму тоа е објективниот предуслов. Но, препознатливоста и успешноста на реформата не секогаш треба да се мери и да се согледува преку новите решенија кои ќе се понудат, туку напротив како субјективниот фактор да се трансформира и постоечките решенија во законот да ги имплементира на начин што со одредби од законот би креирал ефикасен и ажурен судски систем. Дали е тоа возможно? Сигурно да ако сопствената креација и умешност за раководење со постапката се искористи за доследно спроведување на законите. Токму спојувањето и раздвојувањето на постапката ни даваат таква можност.

Користена литература:

- Закон за кривичната постапка („Службен весник на РМ,, бр.15/1997 година.
- Закон за изменување и дополнување на Законот за кривичната постапка („Службен весник на РМ,, бр.44/2002 година.
- Закон за изменување и дополнување на Законот за кривичната постапка („Службен весник на РМ,, бр.74/2004 година.
- Проевски Ј., Коментар на Законот за кривичната постапка, Скопје, 1997